

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaromíra Klepše a soudců JUDr. Ing. Viery Horčicové a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobkyně: Bioveta, a.s., IČ: 25304046
se sídlem Komenského 212/12, 683 23 Ivanovice na Hané
zastoupené JUDr. PhDr. Jaromírem Saxlem, advokátem
sídlím Údolní 33, 602 00 Brno

proti

žalovanému: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Na Františku 1039/32
110 15 Praha 1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 4. 2023, č. j. MPO 15923/2023

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 4. 2023, č. j. MPO 15923/2023, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** nahradit žalobkyni k rukám jejího advokáta JUDr. Jaromíra Saxla náklady řízení ve výši **21.477 Kč** ve lhůtě do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

Odůvodnění

I. Předmět řízení

1. Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „žalovaný“) rozhodnutím ze dne 13. 4. 2023, č. j. MPO 15923/2023, neudělil žalobkyni povolení pro vývoz viru klasického moru prasat (Swine pest virus C) na lyofilizačním médiu v 15 ampulích (dále jen „zboží“), do Ruska z důvodu zahraničněpolitických zájmů České republiky podle § 9 odst. 2 písm. d) zákona č. 594/2004 Sb., jímž se provádí režim Evropských společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití, ve znění pozdějších předpisů z důvodu zahraničněpolitických zájmů České republiky.

II. Žaloba a vyjádření žalovaného

2. Žalobkyně proti rozhodnutí podala žalobu. V první řadě poukázala na to, že dle ustanovení § 10 odst. 5 zákona č. 594/2004 Sb., jímž se provádí režim Evropských společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití, se rozhodnutí ministerstva o neudělení individuálního vývozního povolení vylučuje z rozhodování soudů.
3. Namítla, že dle článku 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod z pravomoci soudu nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny. Podle žalobkyně jí bylo napadeným rozhodnutím znemožněno vyvézt zboží v rozporu s článkem 2 odst. 2 a 3, článkem 4, článkem 11 odst. 1 a článkem 26 odst. 1 Listiny. Žalobkyně namítla, že bylo zasaženo (nepřiměřeně omezeno) především její právo podnikat.
4. Žalobkyně poukázala na to, že zboží hodlala vyvézt za účelem podnikání (umožnění prodeje vakcíny proti klasickému moru prasat v Ruské federaci), přičemž dle nařízení EU je žalobkyně jako vývozce oprávněn zboží dvojího užití do Ruska vyvézt, pokud se jedná o vývoz pro farmaceutické účely. V případě žalobkyně jediným důvodem neudělení povolení k vývozu je, že vývoz kmene viru by dle stanoviska Ministerstva zahraničních věcí neodpovídal zahraničněpolitickým zájmům České republiky. Rozhodnutí o udělení či neudělení povolení k vývozu je zcela na libovůli správního orgánu bez možnosti soudního přezkumu.
5. Žalobkyně proto s odkazem na usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 7. 2018, sp. zn. III. ÚS 2658/17, dala Městskému soudu v Praze podnět k tomu, aby podle článku 95 odst. 2 Ústavy České republiky podal návrh na zrušení § 10 odst. 5 zákona č. 594/2004 Sb. pro jeho neústavnost.
6. K podstatě věci samé pak žalobkyně uvedla, že dne 1. 2. 2023 podala jako vývozce žádost o individuální vývozní povolení pro zboží dvojího užití, a to pro vývoz viru klasického moru prasat (Swine pest virus C) na lyofilizačním médiu v 15 ampulích.
7. Důvodem vývozu kmene viru je jeho otestování a uložení ve Všeruské státní sbírce kmenů mikroorganismů používaných ve veterinární medicíně a chovu zvířat spravované Ruským státním centrem pro standardizaci a kvalitu krmiv a léčiv pro zvířata, a to za účelem umožnění pokračování vývozu vakcíny proti erysipelu a klasickému moru prasat s názvem Erypesten, kterou žalobkyně jako vývozce vyrábí, do Ruské federace. Pro prodej a distribuci této vakcíny v Ruské federaci je dle ruských právních předpisů nutné ve Všeruské státní sbírce kmenů mikroorganismů používaných ve veterinární medicíně a chovu zvířat uložit

kmen viru, který je používán při výrobě vakcíny. Žalobkyně přiložila i čestné prohlášení Ruského státního centra pro standardizaci a kvalitu krmiv a léčiv pro zvířata jakožto zřizovatele Všeruské státní sbírky kmenů mikroorganismů používaných ve veterinární medicíně a chovu zvířat o účelu vývozu daného zboží. Podle tohoto prohlášení bude zboží použito pouze k uvedenému účelu, tedy k uložení ve sbírce kmenů mikroorganismů, a nebude zneužito pro výrobu biologických zbraní.

8. Žalovaný vydal rozhodnutí o neudělení povolení k vývozu z důvodu stanoviska Ministerstva zahraničních věcí, dle kterého by povolení vývozu viru prasat neodpovídalo zahraničněpolitickým zájmům České republiky.
9. Žalobkyně poukázala na definici zboží dvojího užití podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821. Jedná se o zboží, které lze použít jak pro civilní, tak i vojenské účely. Dle přílohy I mezi takové zboží patří mj. virus klasického moru prasat. Podle žalobkyně virus klasického moru prasat (Swine pest virus C), který žalobkyně hodlala vyvézt, není možné použít při vývoji a výrobě biologických zbraní. Virus klasického moru prasat, který žalobkyně používá k výrobě vakcíny Erypesten a dalších vakcín, je atenuovaný (oslabený) a není schopen vyvolat onemocnění. Požadavky na vakcíny proti klasickému moru prasat jsou stanoveny Evropským lékopisem a vyplývá z nich, že jde o přípravek získaný z kmene viru klasického moru prasat, který ztratil svou patogenitu pasážováním. Provedení atenuace (oslabení viru jeho pasážováním) u konkrétního kmene viru, který žalobkyně používá k výrobě vakcíny Erypesten a dalších vakcín, vyplývá ze záznamu o přípravě MSV (Master Seed Virus). Z testů bezpečnosti z registrační dokumentace vakcíny Pesticeen C, kterou vyrábí žalobkyně ze stejného kmene viru jako vakcínu Erypesten, vyplývá, že kmen viru klasického moru prasat je atenuovaný a nepřenáší se z vakcinovaných na nevakcinovaná zvířata. Z toho podle žalobkyně vyplývá, že předmětný kmen viru klasického moru prasat (Swine pest virus C), který používá žalobkyně k výrobě vakcín, není možné použít na výrobu biologických zbraní, neboť tento virus, určený pro výrobu veterinárních vakcín, je atenuací oslabený tak, aby nebyl schopen vyvolat onemocnění.
10. Podle žalobkyně žalovaný vydal rozhodnutí v rozporu s nařízením Rady (EU) č. 833/2014, neboť dle článku 3 odst. 2 se zákaz vývozu zboží dvojího užití do Ruské federace nevztahuje na vývoz zboží dvojího užití, které je určeno pro farmaceutické účely. Zákaz vyvážet do Ruské federace zboží dvojího užití dle článku 2 odst. 1 nařízení Rady (EU) č. 833/2014 se na výše popsany případ jednorázového vývozu kmene klasického viru prasat nevztahuje, neboť je tento kmen viru určený pro farmaceutické účely a je určen pro nevojenského konečného uživatele.
11. Žalobkyně setrvala na tom, že důvodem vývozu kmene viru je jeho otestování a uložení ve Všeruské státní sbírce kmenů mikroorganismů používaných ve veterinární medicíně a chovu zvířat spravované Ruským státním centrem pro standardizaci a kvalitu krmiv a léčiv pro zvířata, a to za účelem umožnění pokračování vývozu vakcíny proti erysipelu a klasickému moru prasat s názvem Erypesten, kterou žalobkyně vyrábí.
12. Žalovaný ve vyjádření k žalobě shrnul, že k žádosti žalobkyně vyžádal v souladu s § 20 odst. 1 zákona č. 594/2004 Sb. vyjádření od Generálního ředitelství cel, Ministerstva vnitra, Ministerstva zahraničních věcí a Úřadu pro zahraniční styky a informace. Od Ministerstva zahraničních věcí a Úřadu pro zahraniční styky a informace obdržel žalovaný vyjádření, která byla proti udělení povolení z důvodu zahraničněpolitických zájmů České republiky a

z důvodu možného nežádoucího zneužití Ruskou federací. Žalobkyně se s těmito vyjádřeními seznámila, v rámci správního řízení se nijak nevyjádřila.

13. Žalovaný poukázal na to, že žalobkyně nevyužila svého práva vyjádřit se k podkladům správního řízení. Nic jí také nebrání podat novou žádost, neboť tomuto typu řízení nebrání překážka věci rozhodnuté. Tam by žalobkyně mohla uplatnit svá tvrzení. Žalovaný by se jimi musel v rámci nového řízení o žádosti náležitě vypořádat.
14. Žalovaný shrnul, že v souvislosti s aktivitami Ruské federace spočívající v napadení svrchovaného území Ukrajiny došlo na úrovni Evropské unie k přijetí série nařízení ke zpřísnění opatření vůči Ruské federaci novelizací nařízení Rady (EU) č. 833/2014, o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizujícím situaci na Ukrajině. Mezi tato opatření patří mimo jiné ta, která se týkají zákazů spojených se zbožím dvojího užití. Vývoz zboží dvojího užití byl však již dlouho před přijetím sankčních opatření vůči Ruské federaci na národní i evropské úrovni podroben povolovacímu režimu, a to konkrétně právě zákonem č. 594/2004 Sb. a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821, které nahradilo nařízení Rady (ES) č. 428/2009 ze dne 5. května 2009, kterým se zavádí režim Společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití.
15. S odkazem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821 a jejich národní adaptační legislativu, lze tedy v případě České republiky podle zákona č. 594/2004 Sb., takovýto vývoz nepovolit. Žalovaný poté poukázal na dlouhodobé špatné vztahy České republiky a Ruské federace, jež byly umocněny invazí Ruské federace na Ukrajinu. Česká republika má proto striktní povolovací politiku, pokud jde o vývoz citlivého zboží na území Ruské federace. Mezi nežádoucími činnostmi Ruské federace je i vývoj biologických zbraní. Ruská federace po zahájení invaze na Ukrajinu přijala novou právní úpravu, dle které je dána povinnost ukládat kmen viru ve Všeruské státní sbírce kmenů mikroorganismů, na základě čehož může Ruská federace získávat vzorky kmenů virů, jež může následně zneužívat při výrobě biologických zbraní.
16. Co se týče namítané protiústavnosti ustanovení § 10 odst. 5 zákona č. 594/2004 Sb., žalovaný poukázal na shodnost s návrhem na zrušení § 26 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky. O tomto návrhu rozhodl Ústavní soud náležením sp. zn. Pl. ÚS 39/17 ze dne 2. 7. 2019, tento návrh zamítl. Poukázal také na to, že z žalobkyní odkazovaného usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 7. 2018, sp. zn. III ÚS 1658/17 vyplývá jen tolik, že navrhopat protiústavnost je možné v řízení podle § 65 s. ř. s., nikoliv až v řízení podle zákona č. 82/1998 Sb.
17. Podle žalovaného žalobkyně nijak neuvádí, jak by měla být dotčena její práva dle článků 11 a 26 Listiny základních práv a svobod. Žalobkyně není dotčena v právu vlastnit majetek, neboť předmětné zboží vlastní. Neomezuje se ani právo žalobkyně podnikat, tímto rozhodnutím nejsou stanoveny podmínky pro podnikání. Navíc článek 26 odst. 2 umožňuje zákonem stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností. Poukázal také na to, že dle nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 39/17 ze dne 2. 7. 2019 se musí rozhodnutí orgánu veřejné správy skutečně dotýkat konkrétního základního práva. Dodal poté, že zahraničněpolitické zájmy České republiky jsou vždy formovány tak, aby byly v souladu s článkem 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.
18. Žalobkyně v replice poukázala na odst. 17 a 26 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821. Uvedla, že všechna nařízení EU týkající se podmínek vývozu zboží z EU byla

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

přijata za účelem sjednocení podmínek a postupů při vývozu zboží z EU tak, aby byly zachovány stejné podmínky pro vývozce ve všech členských zemích EU tak, aby nedocházelo k narušení hospodářské soutěže. Uvedla, že právě kvůli aktivitám Ruska na území Ukrajiny bylo přijato nařízení Rady EU č. 833/2014 ze dne 31. 7. 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizujícím situaci na Ukrajině. Podle tohoto nařízení je standardně vývoz zboží dvojího užití zakázán, nicméně i tak je povolen pro farmaceutické účely dle článku 3 odst. 2. To podle žalobkyně znamená, že takový vývoz není v rozporu se zahraničněpolitickými zájmy EU a členských států.

19. Žalobkyně konkrétně uvedla, že dle článku 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/82 má před udělením povolení proběhnout konzultace mezi členskými státy, které naopak obdobné povolení k vývozu zamítly. Žalobkyně je poté názoru, že se dostala do nevýhodného postavení vůči výrobcům takové vakcíny, kterým vývoz vakcíny správní orgán jejich členského státu v souladu s nařízením Rady (EU) č. 833/2014 povolí.
20. Její žádost o vydání povolení k vývozu nebyla žalovaným vůbec posouzena dle nařízení Rady (EU) č. 833/2014, ze kterého vyplývá výjimka ze zákazu vývozu pro zboží dvojího užití určeného pro farmaceutické účely. Toto nařízení má přednost před vnitrostátními předpisy.
21. Žalobkyně je názoru, že napadeným rozhodnutím je v rozporu s Listinou nucena činit to, co jí zákon neukládá, je jí zakázáno činit, co zákon nezakazuje – v důsledku napadeného rozhodnutí žalobkyně nesmí vyvézt kmen viru klasického moru prasat do Ruska, kvůli čemuž nemůže následně do Ruska dodávat vakcíny proti tomuto onemocnění, ačkoli dle nařízení Rady (EU) č. 833/2014 je dovoz zboží dvojího užití pro farmaceutické účely do Ruské federace povolen.

III. Další postup Městského soudu v Praze

22. Městský soud v Praze byl toho názoru, že výluka ze soudního přezkumu podle ustanovení § 10 odst. 5 zákona č. 594/2004 Sb., je skutečně v rozporu s ústavním pořádkem. Podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky proto předložil věc Ústavnímu soudu.
23. Ústavní soud nálezem ze dne 26. 3. 2025, sp. zn. Pl. ÚS 13/24 dnem vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů zrušil větu druhou ustanovení § 10 odst. 5 zákona č. 594/2004 Sb., jímž se provádí režim Evropských společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití. Dnem publikace nálezu ve Sbírce zákonů tedy zrušil soudní výluku přezkumu žalovaného rozhodnutí. Ústavní soud shledal, že všechna rozhodnutí o udělení, neudělení, zrušení, pozastavení, změně nebo odvolání individuálního vývozního povolení nebo souhrnného vývozního povolení nebo povolení k poskytnutí zprostředkovatelských služeb podle zákona č. 594/2004 Sb. se týkají základních práv a svobod. To především práva svobodně podnikat podle čl. 26 odst. 1 Listiny, neboť těmito rozhodnutími se v zásadě „individualizují“ zákonné meze, v nichž lze toto právo uplatňovat (srov. čl. 41 odst. 1 Listiny). Neudělení povolení, jeho zrušení, pozastavení, změna nebo odvolání sice nepředstavuje samo o sobě (a bez dalšího) neústavní zásah do svobody podnikání podle čl. 26 odst. 1 Listiny, plně však postačuje, že se rozhodnutí tohoto práva bezpochyby „týká“. Nezíská-li totiž dotyčný podnikatel povolení k vývozu, na jehož vydání nadto existuje v případě splnění zákonných podmínek veřejné subjektivní právo, má to za následek (typicky) nemožnost realizace podnikatelské činnosti spojené se zbožím dvojího

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

užití na území třetích států. Rozhodnutí o neudělení vývozního povolení se také dotýká (byť ve spojení s právem podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost podle čl. 26 odst. 1 Listiny) vlastnického práva zaručeného čl. 11 odst. 1 Listiny. Není-li vyhověno žádosti o vývoz zboží do třetí země, rozhodnutí se „týká“ práva vlastnit majetek, neboť důsledkem neudělení povolení (došlo-li přitom ke splnění všech zákonných podmínek pro vydání povolení), resp. jeho zrušení, pozastavení nebo odnětí, je zúžení jedné ze složek vlastnického práva *ex actu*. Pro posouzení souladnosti výluky ze soudního přezkumu s čl. 36 odst. 2 Listiny je pak podstatné (a postačující) již to, že se rozhodnutí „týká“ základních práv a svobod, nemusí docházet k jejich porušení. Ústavní soud zdůraznil, že rozhodnutím o zrušení, pozastavení, změně nebo odvolání již uděleného (a pravomocného) povolení k vývozu, které je podle napadeného ustanovení rovněž vyloučeno ze soudního přezkumu, může nadto docházet ke kolizi rozhodnutí s ochranou dobré víry a legitimního očekávání.

24. Ústavní soud konstatoval, že při vydání rozhodnutí o neudělení vývozního povolení z důvodu podle § 9 odst. 2 písm. d) zákona č. 594/2004 Sb. (jako tomu bylo ve věci projednávané městským soudem – viz bod 2. výše), jde v první řadě o výklad neurčitých právních pojmů „zahraničněpolitický“ a „bezpečnostní“ zájem. Nebude-li rozpor s těmito „pojmy“ shledán a budou-li splněny i všechny další předpoklady a podmínky vyplývající ze zákona a unijních nařízení, je povinností správního orgánu žádosti o vývoz vyhovět. Ani případná existence utajovaných informací, o které bude opřeno rozhodnutí ministerstva, nemůže vzhledem k čl. 36 odst. 2 Listiny (jenž se ve věci sp. zn. Pl. ÚS 39/17, kterého se dovolává vláda, neuplatnil) vést k vyloučení soudního přezkumu (viz výše bod 24. *in fine*, bod 33.). V obecné rovině lze uvést, že zájem na soudním přezkumu správních rozhodnutí založených na utajovaných informacích může být dokonce vyšší, než je tomu v případě rozhodnutí vydávaných v řízeních, v nichž správní orgán z utajovaných informací nevychází. Veřejný zájem na nezveřejňování těchto konkrétních okolností nemůže dle Ústavního soudu znamenat úplnou rezignaci na ochranu základních lidských práv a svobod, zejména na soudní přezkum správních rozhodnutí.
25. Usnesením ze dne 22. 4. 2024, č. j. 10 A 91/2023 - 38, městský soud řízení o žalobě přerušil podle § 48 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) do doby rozhodnutí Ústavního soudu v řízení pod sp. zn. Pl. ÚS 13/24. Po nález Ústavního soudu městský soud usnesením ze dne 9. 4. 2025, č. j. 10 A 91/2023 - 52, vyslovil, že se v řízení pokračuje.
26. Žalobkyně ve vyjádření ze dne 17. 4. 2025 setrvala na svém postoji. Vychází z nálezu sp. zn. Pl. ÚS 13/24, je toho názoru, že splnila všechny podmínky vyplývající z příslušných unijních nařízení a ze zákona č. 594/2004 Sb. pro udělení povolení k vývozu zboží dvojího užití - viru klasického moru prasat (Swine pest virus C) na lyofilizačním médiu do Ruska v množství 15 ampulí za účelem otestování kmene viru a jeho uložení ve Všeruské státní sbírce kmenů mikroorganismů používaných ve veterinární medicíně a chovu zvířat spravované Ruským státním centrem pro standardizaci a kvalitu krmiv a léčiv pro zvířata, a to za účelem umožnění pokračování vývozu vakcíny proti erysipelu a klasickému moru prasat s názvem Erypesten, kterou vývozce vyrábí, do Ruské federace. Žalobkyně je toho názoru, že jí vznikl nárok na udělení tohoto povolení. Podotkla, že zamítnutí povolení bylo odůvodněno dvěma stručnými vyjádřeními Ministerstva zahraničních věcí a Úřadu pro zahraniční styky ze dne 10. 3. a 13. 3. 2023, aniž by sám žalovaný žádost o vývozní povolení věcně posoudil dle ustanovení unijních nařízení a zákona č. 594/2004 Sb.

27. Tato vyjádření rozhodně nelze považovat za doložení rozporu vývozu se zahraničněpolitickými nebo bezpečnostními zájmy ČR dle ust. § 9 odst.2 písm. d) zákona č. 594/2004 Sb., když tento rozpor je v uvedených vyjádřeních pouze tvrzen bez jakéhokoliv odůvodnění. Žalovaný zejména žádost žalobkyně neposoudil dle čl. 3, odst. 2 nařízení Rady (EU) č. 833/2014, dle kterého se zákaz vývozu zboží dvojího užití do Ruské federace nevztahuje na vývoz zboží, které je určeno pro farmaceutické účely podle čl. 2, odst. 1 nařízení Rady (EU) č. 833/2014 ze dne 31. července 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnosti Ruska destabilizující situaci na Ukrajině. Dle přímo aplikovatelného předpisu EU tedy vývoz zboží dvojího užití, které je určeno k farmaceutickým účelům, není v rozporu se zahraničněpolitickými a bezpečnostními zájmy všech členských států EU.
28. Zdůraznila, že zboží, které má v úmyslu vyvézt do Ruské federace, tj. virus klasického moru prasat (Swine pest virus C), není ve smyslu shora citovaného ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821 možné použít při vývoji a výrobě biologických zbraní, neboť virus klasického moru prasat, který žalobkyně používá k výrobě vakcíny Eryptesten a dalších vakcín, je atenuovaný (oslabený) a není schopen vyvolat onemocnění. Požadavky na vakcíny proti klasickému moru prasat jsou stanoveny Evropským lékopisem, dle kterého *„vakcína proti klasickému moru prasat (živá, připravená na buněčných kulturách) je přípravek získaný z kmene viru klasického moru prasat, který ztratil svou patogenitu pro prasata pasážírováním in vivo a/nebo in vitro a byl přizpůsoben růstu na buněčných kulturách.“* Provedení atenuace (oslabení viru jeho pasážírováním) u konkrétního kmene viru, který žalobkyně používá k výrobě vakcíny Eryptesten a dalších vakcín, vyplývá ze záznamu o přípravě MSV (Master Seed Virus). Virus klasického moru prasat používaný žalobkyní k výrobě vakcín tak ve smyslu přílohy I nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821 není ani přírodní, ani zesílený, ani modifikovaný, naopak je oslabený do té míry, že ztratil svou patogenitu, tedy schopnost vyvolat onemocnění. Vývoz předmětného zboží tedy nemůže být v rozporu se zahraničněpolitickými nebo bezpečnostními zájmy České republiky, neboť zboží není možné použít při vývoji a výrobě biologických zbraní.
29. Žalovaný ve vyjádření ze dne 19. 4. 2025 rovněž setrval na svém postoji. Žalobkyně v průběhu správního řízení zcela rezignovala na aktivní obranu svých zájmů, když přes řádné poučení žalovaným nevyužila svých práv vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, což se snaží zhojit až nyní v rámci soudního přezkumu, když v rámci podané žaloby uvádí zcela nová tvrzení, která neuvedla v rámci napadeného správního řízení, byť dle jejich obsahu musela existovat a být žalobkyni známa již před vydáním napadeného rozhodnutí. Podle žalovaného se žalobkyně snaží přesvědčit Městský soud v Praze, že vir klasického moru prasat, který byl předmětem žádosti, není tzv. zbožím dvojího užití. Žalobkyně si však byla vědoma, že vir klasického moru prasat je zbožím dvojího užití ve smyslu Přílohy I, položky 1C351, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821, a proto podala žádost o povolení jeho vývozu. Zdůraznil, že nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821 v určitých případech zpřísňuje sankční nařízení Rady (EU) č. 833/2014 ze dne 31. července 2014, když jednoznačně stanoví, ve kterých případech je striktně zakázán vývoz zboží dvojího užití bez možnosti správního uvážení členskými státy EU, s tím, že stanoví derogace a výjimky z těchto jinak striktních zákazů a nechává tedy prostor členským státům EU rozhodnout v intencích a v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821.
30. Toto nařízení v článku 15 odst. 1 písm. c) stanoví, že *„1. Při rozhodování o tom, zda udělit povolení nebo zakázat tranzit podle tohoto nařízení, přiblíží členské státy k veškerým*

relevantním skutečností, a mimo jiné k aspektům národní zahraniční nebo bezpečnostní politiky, včetně těch, na které se vztahuje společný postoj Rady 2008/944/SZBP.“ Na citovaný článek navazuje § 9 odst. 2 písm. d) zákona č. 594/2004 Sb. Žalovaný podle těchto ustanovení postupoval, bylo mu doloženo příslušnými státními orgány, konkrétně Ministerstvem zahraničních věcí a od Úřadu pro zahraniční styky a informace, že by udělení povolení k vývozu viru klasického moru prasat do Ruské federace bylo za daných okolností v rozporu se zahraničněpolitickými zájmy České republiky.

31. Závěrem pak uvedl, že pokud by však měl být rozporován rozsah a kvalita odůvodnění vlastního rozhodnutí, rozsah zdůvodnění odráží rozsah úkonů učiněné žalobkyní, která zcela rezignovala na to, aby v rámci hájení svých zájmů provedla jakékoliv vyjádření k podkladům pro rozhodnutí či navrhla žalovanému provedení jakýchkoli důkazů.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

32. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti; přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí.
33. O věci soud rozhodl bez nařízení jednání, jelikož účastníci řízení s tímto postupem i přes poučení soudem nevyslovili nesouhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Důvodem pro nařízení jednání nebyla ani potřeba dokazování, neboť veškeré listiny potřebné pro rozhodnutí jsou obsaženy ve správním spisu, jímž se dokazování neprovádí (rozsudek NSS č. j. 9 Afs 8/2008, č. 2383/2011 Sb. NSS z 29. 1. 2009).
34. Městský soud úvodem konstatuje, že ke dni tohoto rozsudku nebyl doposud ve Sbírce zákonů publikován nálezný sp. zn. Pl. ÚS 16/24. Soudní výlučka přezkumu napadeného rozhodnutí podle ustanovení § 10 odst. 5 zákona č. 594/2004 Sb., tak doposud nebyla zrušena. Nejvyšší správní soud nicméně v rozsudku ze dne 13. 12. 2018, č. j. 6 Azs 311/2018 – 37, vyložil, že zrušení ustanovení zákona (tehdy zákona o azylu) soud neaplikuje, aniž by musel vyčkávat na oficiální publikaci nálezu Ústavního soudu ve Sbírce zákonů. Nejvyšší správní soud vycházel z toho, že nálezný byl vyhlášen Ústavním soudem veřejně a ústně a byť ve Sbírce zákonů sice dosud publikován nebyl, je zřejmé, že zmíněné ustanovení by nemohl Nejvyšší správní soud ani do doby publikace nálezu ve Sbírce zákonů aplikovat, neboť by tím v konkrétní věci porušil ústavně zaručená základní práva stěžovatele na soudní ochranu, na přezkum zákonnosti zbavení osobní svobody a na odškodnění za nezákonné omezení osobní svobody. Jedná se totiž o analogickou situaci, jako když Ústavní soud v nálezu odloží jeho vykonatelnost ve smyslu odložení účinku derogace ustanovení právního předpisu. Navzdory tomu, že takové ustanovení ještě po přechodnou dobu zůstává součástí právního řádu, soudy musí při svém rozhodování zejména ve vertikálních vztazích vzít v úvahu skutečnost, že je v rozporu s ústavním pořádkem (srov. např. nálezný ze dne 11. 9. 2018 sp. zn. Pl. ÚS 24/17, odstavec 76). Veřejné vyhlášení nálezu Ústavním soudem v této věci je notorií a jeho budoucí nevyhnutelná oficiální publikace ve Sbírce zákonů na tom již nemůže nic změnit.
35. Uvedené platí tím spíše i v projednávané věci. Ústavní soud nálezný vyhlásil veřejně dne 2. 4. 2025, jeho publikace ve Sbírce zákonů je nevyhnutelná. Pokud by soud aplikoval ustanovení § 10 odst. 5 zákona č. 594/2004 Sb., porušil by tím právo žalobkyně na soudní ochranu zaručenou článkem 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod z důvodů, které již městský

soud vyložil výše. Soud proto neshledal důvod vyčkávat na publikaci nálezu sp. zn. Pl. ÚS 16/24 ve Sbírce zákonů a žalované rozhodnutí přezkoumal.

36. Ze správního spisu vyplývá, že žalobkyně podala dne 1. 2. 2023 k žalovanému žádost o individuální vývozní povolení a souhrnné vývozní povolení pro zboží dvojího použití. Tímto zbožím je podle žádosti virus klasického moru prasat (Swine pest virus C) na lyofilizačním médiu v 15 ampulích. Jako příjemce a konečný uživatel je v žádosti označen „*The Russian State Center for Animal Feed and Drug Standardization and Quality (VGNKI)*“. Jako konečné použití je uvedeno „*testování a uložení kmene viru ve Všeruské státní sbírce kmenů mikroorganismů používaných ve veterinární medicíně a chovu zvířat spravované ve VGNKI – viz příloha (1 list)*“. Přílohou žádosti je mj. smlouva v ruském jazyce a prohlášení VGNKI (v anglickém jazyce) ze dne 24. 1. 2023 o deklarovaném konečném použití zboží pro testování a uložení ve Všeruské státní sbírce kmenů mikroorganismů používaných ve veterinární medicíně a chovu zvířat.
37. Žalobkyně k žádosti rovněž přiložila své prohlášení o konečném použití, v němž vysvětlila, že o povolení vývozu zboží žádá za účelem umožnění pokračování ve vývozu vakcíny proti erysipelu a klasickému moru prasat s názvem Erypesten, kterou vývozce vyrábí, do Ruské federace. Pro prodej a distribuci této vakcíny v Ruské federaci je nyní dle nových ruských právních předpisů nutné ve Všeruské státní sbírce kmenů mikroorganismů používaných ve veterinární medicíně a chovu zvířat uložit kmen viru, který je používán při výrobě vakcíny. V tomto prohlášení rovněž uvedla, že zákaz vyvážet do Ruské federace zboží dvojího užití dle článku 2, odst. 1 nařízení Rady (EU) č. 833/2014, o omezujících opatřeních vzhledem k činností Ruska destabilizujícím situaci na Ukrajině, se na výše popsany případ jednorázového vývozu kmene klasického viru prasat nevztahuje, neboť je tento kmen viru určený pro farmaceutické účely (výjimka ze zákazu dle článku 2, odst. 3, písm. b) nařízení Rady (EU) č. 833/2014).
38. Žalovaný vyzval žalobkyni dne 3. 2. 2023 k odstranění nedostatků žádosti. Konkrétně, aby žalobkyně doplnila svou žádost o a) překlad smlouvy se zahraničním partnerem do českého jazyka, b) originál plné moci nebo její ověřenou kopii, c) Přílohový list k žádosti o povolení dle nařízení (EU) č. 2022/328 s uvedením, na základě které výjimky ze zákazu vývozu je žádost podávána. Žalovaný do doby odstranění nedostatků žádosti pak řízení přerušil usnesením ze dne 3. 2. 2023, č. j. MPO 15923/2023.
39. Žalobkyně na výzvu reagovala dne 14. 2. 2023, předložila originál plné moci, originál end-use declaration a překlad návrhu smlouvy se zahraničním partnerem a dodatku ke smlouvě do českého jazyka. Co se týče požadavku na označení výjimky ze zákazu vývozu, žalobkyně uvedla, že přílohový list nedokládá, neboť se jedná o výjimku ze zákazu vývozu dle článku 2 odst. 3 písm. b) nařízení Rady (EU) č. 833/2014, tj. vývoz pro farmaceutické účely a v takovém případě se přílohový list nevyplňuje. Žadatel je povinen do 30 dnů po uskutečnění vývozu zaslat žalovanému Oznámení dle nařízení (EU) č. 2022/328. V dalším žalobkyně zopakovala účel vývozu zboží.
40. Žalovaný následně dne 21. 2. 2023 vyzval Úřad pro zahraniční styky a informace, ministerstvo zahraničních věcí, Generální ředitelství cel a ministerstvo vnitra o jejich stanoviska podle § 154 správního řádu k žádosti žalobkyně.
41. Generální ředitelství cel dne 6. 3. 2023 sdělilo, že neeviduje v souladu s ustanovením § 9 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 594/2004 Sb. žádné pravomocné rozhodnutí o tom, že se žalobkyně dopustila přestupku, nebo že se opakovaně dopustila přestupku podle ustanovení § 18 odst.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

- 1 písm. a) až i) zákona č. 594/2004 Sb. porušením právní povinnosti danou nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí režim Unie pro kontrolu vývozu, zprostředkování, technické pomoci, tranzitu a přepravy zboží dvojího užití (přepřacované znění), ve spojení se zákonem č. 594/2004 Sb.
42. Ministerstvo vnitra dne 9. 3. 2023 sdělilo, že nemá námítky proti udělení požadovaného povolení dle zákona č. 594/2004 Sb. mj. žalobkyni. Z hlediska veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti nebyly do současné doby zjištěny relevantní informace, které by transakcím bránily.
 43. Úřad pro zahraniční styky a informace dne 10. 3. 2023 nedoporučil udělení vývozního povolení, neboť v případě uskutečnění vývozu existuje riziko zneužití předmětu vývozu Ruskou federací.
 44. Ministerstvo zahraničních věcí dne 13. 3. 2023 naopak nedoporučilo udělení povolení této žádosti o vývoz zboží dvojího užití. Důvodem nedoporučujícího stanoviska je naplnění skutečnosti definované v §9 odst. 2, písmeno d) výše uvedeného zákona, vyplývající ze závěru Ministerstva zahraničních věcí, že udělení předmětného povolení neodpovídá zahraničněpolitickým zájmům ČR.
 45. Žalovaný dne 1. 2. 2023 oznámil žalobkyni, že shromáždil podklady nezbytné k vydání rozhodnutí ve správním řízení ve věci žádosti o udělení povolení, sp. zn. MPO 15923/2023. Uvedl, že součástí spisu vedeného správním úřadem je mimo jiné stanovisko Ministerstva zahraničních věcí Č. j. 105535-2/2023-MZV/OKON, jehož kopie je přílohou tohoto oznámení a stanovisko Úřadu pro zahraniční styky a informace č. j. 4-140/2023-ZSI/729, jehož kopie je přílohou tohoto oznámení. Uvědomil žalobkyni, že ve stanovené lhůtě 10 dnů může nahlížet do spisu v sídle žalovaného.
 46. Dne 13. 4. 2023 žalovaný rozhodl žalovaným rozhodnutím, že žalobkyni neuděluje povolení k vývozu zboží z důvodu zahraničněpolitických zájmů České republiky. V odůvodnění konstatoval, že podle § 20 odst. 1 zákona č. 594/2004 Sb. požádal o stanovisko Ministerstva zahraničních věcí, které nedoporučilo udělení povolení k předmětné žádosti o vývoz zboží dvojího užití s odůvodněním, že by to neodpovídalo zahraničněpolitickým zájmům České republiky. V rámci správního řízení vyjádřil k předmětné žádosti negativní stanovisko i Úřad pro zahraniční styky a informace. Negativní stanoviska žalovaný žalobkyni zaslal. Shrnu, že žalobkyně měla možnost nahlédnout do spisu, čehož ve stanovené lhůtě nevyužila, k podkladům rozhodnutí se nevyjádřila a ani nepožádala o prodloužení lhůty pro vyjádření.
 47. Podle Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2021/821 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí režim Unie pro kontrolu vývozu, zprostředkování, technické pomoci, tranzitu a přepravy zboží dvojího užití (dále jen „nařízení 2021/821“) se obecně stanovuje v článku 2 odst. 1, že zbožím dvojího užití je zboží včetně softwaru a technologií, které lze použít jak pro civilní, tak i vojenské účely a které zahrnuje zboží, které může být použito ke konstrukci, vývoji, výrobě nebo použití jaderných, chemických nebo biologických zbraní či jejich nosičů, mimo jiné veškeré zboží, které může být použito jak pro nevýbušné účely, tak i pro jakoukoliv formu podpory výroby jaderných zbraní nebo jiných jaderných výbušných zařízení.

48. Podle článku 3 odst. 1 nařízení 2021/821 je pro vývoz zboží dvojího užití uvedeného v příloze I je vyžadováno povolení. Virus klasického moru prasat je zařazen v části III Kategorie 1 Přílohy I pod č.1C351 Lidské a živočišné patogeny a „toxiny“.
49. Podle článku 15 odst. 1 při rozhodování o tom, zda udělit povolení nebo zakázat tranzit podle tohoto nařízení, přihlížejí členské státy k veškerým relevantním skutečnostem, a mimo jiné k:
- a) mezinárodním závazkům a povinnostem Unie a členských států, zejména k závazkům a povinnostem, které každý z nich přijal jako člen příslušných mezinárodních režimů nešíření a ujednání o kontrole vývozu nebo ratifikací příslušných mezinárodních smluv;
 - b) povinností, které pro ně vyplývají ze sankcí uložených rozhodnutím či společným postojem Rady nebo rozhodnutím OBSE či závaznou rezolucí Rady bezpečnosti OSN;
 - c) aspektům národní zahraniční nebo bezpečnostní politiky, včetně těch, na které se vztahuje společný postoj Rady 2008/944/SZBP;
 - d) aspektům zamýšleného konečného použití a nebezpečí zneužití.

50. Podle článku 1 písm. a) Nařízení (EU) č. 833/2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizujícím situaci na Ukrajině (dále jen „nařízení 833/2014“) v rozhodném znění se rozumí „zbožím a technologiemi dvojího užití“ položky uvedené na seznamu v příloze I právě nařízení 2021/821, a tedy i zboží žalobkyně.
51. Podle článku 2 odst. 1 nařízení 833/2014 se poté obecně zakazuje přímo či nepřímo prodávat, dodávat, převádět nebo vyvážet zboží a technologie dvojího užití, bez ohledu na to, zda pocházejí z Unie či nikoli, jakékoli fyzické nebo právnické osobě, subjektu či orgánu v Rusku nebo pro použití v Rusku.
52. Podle článku 2 odst. 3 nařízení 833/2014 nicméně platí výjimka, že zákazy stanovené v odstavcích 1 a 2 se nevztahují na prodej, dodávky, převod nebo vývoz zboží a technologií uvedených v odstavci 1 ani na související poskytování technické a finanční pomoci pro nevojenské použití a pro nevojenské konečné uživatele, jsou-li určeny pro:
 - a) humanitární účely, mimořádné situace v oblasti zdraví, naléhavé zabránění nebo zmírnění událostí s pravděpodobným závažným a významným dopadem na lidské zdraví a bezpečnost nebo na životní prostředí nebo pro reakci na přírodní katastrofy;
 - b) lékařské nebo farmaceutické účely
53. Další výjimky uvedené pod písm. c) – g) nejsou v projednávané věci relevantní. Platí také, že s výjimkou prvního pododstavce písm. g) vývozce v celním prohlášení uvede, že položky jsou vyváženy v rámci příslušné výjimky stanovené v tomto odstavci, a do 30 dnů ode dne prvního vývozu oznámí příslušnému orgánu členského státu, v němž má sídlo nebo je usazen, první použití příslušné výjimky.
54. Na vnitrostátní úrovni pak zákon č. 594/2004 Sb. v ustanovení § 1 odst. 1 písm. a) upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropských společenství (dále jen „nařízení Rady“) kontrolu vývozu zboží dvojího užití, včetně softwaru a technologií (dále jen „zboží dvojího použití“), poskytování zprostředkovatelských služeb souvisejících se zbožím dvojího použití a tranzitu při dodržování mezinárodních režimů, mezinárodních smluv a ujednání, k jejichž plnění se Česká republika zavázala, jakož i některá práva a povinnosti zprostředkovatelů, vývozců zboží dvojího použití a dalších osob, které se na vývozu podílejí.
55. Podle § 3 odst. 1 povolení k vývozu zboží dvojího použití se vyžaduje, jestliže
 - a) je zboží dvojího použití uvedeno v příloze I nařízení Rady,
 - b) je tak stanoveno nařízením Rady
56. Podle § 9 odst. 1 na základě žádosti podle § 8 rozhodne ministerstvo v souladu s nařízením Rady. Podle § 9 odst. 2 písm. d) zákona ministerstvo individuální vývozní povolení nebo souhrnné vývozní povolení neudělí, jestliže je to odůvodněno zahraničněpolitickými nebo bezpečnostními zájmy České republiky, a to je ministerstvu doloženo příslušnými státními orgány.
57. Dle § 20 odst. 1 a 4 k zabezpečení důsledného provádění ustanovení tohoto zákona je ministerstvo oprávněno žádat od státních orgánů vyjádření k jednotlivým případům vývozu zboží dvojího použití nebo jejich přepravě uvnitř Společenství poskytnutí zprostředkovatelských služeb nebo tranzitu z hlediska zahraničněpolitických a bezpečnostních zájmů státu a informace o vývozcích nebo zprostředkovatelích žádajících o udělení povolení, jakož i o jejich podnikatelské činnosti, jestliže se vztahuje ke zboží dvojího použití. Tyto orgány jsou povinny vydat vyjádření, pokud tomu nebrání zvláštní právní předpisy, a to ve lhůtě do 20 dnů po obdržení žádosti, anebo po dohodě s ministerstvem ve

lhůtě přiměřeně prodloužené. Ministerstvo, Ministerstvo vnitra a Úřad pro zahraniční styky a informace si vzájemně poskytují údaje týkající se řízení o povolení nebo o dovozním certifikátu v rozsahu stanoveném vzájemnou součinnostní dohodou

58. Z uvedeného vyplývá, že vývoz viru klasického prasečího moru, ať už je konečným pro vývoz kterýkoliv stát, obecně podle nařízení 2021/821 podléhá povolení ministerstva průmyslu a obchodu. Žalobkyně však žádala o povolení k vývozu zboží do Ruské federace, přičemž tam je vývoz zboží dvojího užití obecně zakázán podle článku 2 odst. 1 nařízení 833/2014. Výjimku však stanovuje článek 2 odst. 3 písm. b) nařízení 833/2014, podle níž je vývoz možný pro farmaceutické účely. Pokud by tedy byly splněny podmínky pro vývoz zboží do Ruska pro farmaceutické účely, nic by tedy obecně nebránilo tomu, aby žalovaný k tomu žalobkyni udělil povolení (srov. § 9 odst. 1 zákona č. 594/2004 Sb.). Žalovaný však povolení žalobkyni neudělil podle § 9 odst. 2 písm. d) zákona z důvodu zahraničněpolitických zájmů České republiky.
59. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nijak nezpochybňuje, že žalobkynino zboží je zbožím dvojího užití, nebo že by zboží nepodléhalo výjimce z obecného zákazu vývozu zboží dvojího užití do Ruské federace podle nařízení 833/2014 a jeho Přílohy I. Ostatně žalovaný přes prvotní výzvu ze dne 1. 2. 2023 a následnou reakci žalobkyně ze dne 14. 2. 2023, která poukázala na to, že zboží podléhá právě výjimce dle článku 2 odst. 3 písm. b) nařízení 833/2014, již v dalším průběhu řízení upustil od toho, aby žalobkyně prokazovala výjimku pro povolení vývozu do Ruska dle nařízení (EU) č. 2022/328, jenž i v této části zásadně novelizovalo právě nařízení 833/2014.
60. Žalovaný v napadeném rozhodnutí netvrdí ani rozpor vývozu zboží s bezpečnostními zájmy České republiky. Podle žalovaného je vývoz zboží v rozporu pouze se zahraničněpolitickými zájmy České republiky.
61. Ústavní soud ve svém nálezu v této souvislosti poukázal na to, že v první řadě jde o výklad neurčitých právních pojmů „zahraničněpolitický“ a „bezpečnostní“ zájem. Nebude-li rozpor s těmito „pojmy“ shledán a budou-li splněny i všechny další předpoklady a podmínky vyplývající ze zákona a unijních nařízení, je povinností správního orgánu žádosti o vývoz vyhovět (srov. odst. 33 nálezu ze dne 26. 3. 2025, sp. zn. Pl. ÚS 13/24).
62. Ustanovení § 9 odst. 2 písm. d) zákona č. 594/2004 Sb., tedy předpokládá, že správní orgán neudělí vývozní povolení tehdy, je-li to odůvodněno zahraničněpolitickými nebo bezpečnostními zájmy České republiky. Správní orgán za tímto účelem tedy musí v první řadě identifikovat zahraničněpolitické a bezpečnostní zájmy České republiky, se kterými by měl být předmětný vývoz zboží v rozporu a poté důsledky takového vývozu poměřit s uvedenými zájmy České republiky.
63. Podle ustanovení § 9 odst. 2 písm. d) zákona č. 594/2004 Sb., poté platí, že odůvodnění takového rozporu musí být doloženo příslušnými státními orgány.
64. Žalovaný pro své rozhodnutí vyžádal vyjádření 4 státních orgánů, přičemž toliko dvě z nich jsou nesouhlasná - vyjádření Ministerstva zahraničních věcí a Úřadu pro zahraniční styky a informace.
65. Ministerstvo zahraničních věcí dne 13. 3. 2023 jen stručně bez dalšího uvedlo, že udělení předmětného povolení neodpovídá zahraničněpolitickým zájmům ČR. Takové konstatování je však podle názoru městského soudu nanejvýše obecné a nevyplývá z něj ani tolik, z čeho tento rozpor vyplývá a v čem spočívá. Žalovaný poté v návaznosti na toto

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

stanovisko žádný zahraničněpolitický zájem ČR neidentifikoval ani v žalovaném rozhodnutí a tím spíše neprovedl ani úvahu o poměření důsledků vývozu zboží žalobkyně se zahraničněpolitickými zájmy státu.

66. Byť je nepochybně známo, že přetrvávají negativní vztahy mezi Českou republikou a Ruskou federací, soud poukazuje na to, že ani takový důvod ze žalovaného rozhodnutí nevyplývá. Sám o sobě tento negativní vztah ještě dost dobře nemůže obstát jako vážný důvod pro zamítnutí povolení vývozu zboží žalobkyně pro rozpor se zahraničněpolitickými zájmy České republiky. V současné době je totiž vývoz tohoto druhu zboží na komunitární úrovni možný právě prostřednictvím výjimky dle článku 2 odst. 3 písm. b) nařízení 833/2014. A přestože nařízení 833/2014 bylo doposud více než 30x novelizováno a postupně v různé podobě zpřisňuje zákazy na obchodní vztahy s Ruskem, ani v aktuálně účinném znění (od 24. 2. 2025) není vývoz zboží dvojího užití pro farmaceutické účely zakázán.
67. Členské státy Evropské unie tedy i v situaci, kdy jsou obchodní vztahy s Ruskou federací zásadně omezeny přísnými zákazy, čímž členské státy taktéž zjevně deklarovaly svůj negativní vztah k Rusku, přesto u zboží tohoto druhu, jako je zboží žalobkyně, pro farmaceutické účely zachovaly výjimku. Proto to pouze to, že jsou obecně známé negativní vztahy České republiky a Ruska, podle názoru soudu ještě nemusí znamenat, že jde o zásadní rozpor se zahraničněpolitickými zájmy České republiky. To tak podle názoru soudu nepředstavuje dostatečný důvod pro zamítnutí povolení vývozu podle § 9 odst. 2 písm. d) zákona č. 594/2004 Sb. i přes výjimku, kterou k tomu umožňuje komunitární úprava.
68. Soudu tedy konstatuje, že mu ze stanoviska Ministerstva zahraničních věcí nevyplývá, konkrétně jaké zahraničněpolitické zájmy ČR, mimo již obecně negativní vztahy k Ruské federaci, jež i tak pro členské státy Evropské unie nečiní překážky pro vývoz zboží na základě výjimky dle článku 2 odst. 3 písm. b) nařízení 833/2014, by vlastně měly být v kolizi s případným udělením povolení žalobkyně pro vývoz zboží. Tím spíše v žalovaném rozhodnutí absentuje i úvaha žalovaného o poměření důsledků vývozu s (nijak identifikovanými) zahraničněpolitickými zájmy České republiky.
69. Soud podotýká, že pokud by rozpor se zahraničněpolitickými zájmy měl být snad předmětem ochrany jako utajovaná informace podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací, i taková skutečnost by nutně musela vyplývat z podkladů správního spisu.
70. Judikatura správních soudů totiž vyžaduje, aby informace v utajovaných podkladech nebyly pouze vyjádřením názoru zpracovatele, bez patřičného skutkového základu v podkladech zachyceného a soudem ověřitelného. Správní soudy poté musí mít možnost zhodnotit věrohodnost a přesvědčivost skutečností v utajovaných podkladech uvedených a jejich význam ve vztahu ke sporné věci (usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 3. 2016, č. j. 4 As 1/2015–40, 3667/2018 Sb. NSS, bod 32). Smyslem a účelem soudní kontroly rozhodování na základě utajovaných informací je především zajistit, aby k němu byly používány jen informace skutečné a věrohodné, nikoli vyfabulované. Tyto informace musí poskytovat dostatečně přesný a spolehlivý skutkový základ pro právní posouzení věci (rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2020, č. j. 2 Azs 259/2019–28, 4031/2020 Sb. NSS, bod 22).
71. Ze stanoviska ministerstva zahraničních věcí a ani ze žalovaného rozhodnutí přitom nevyplývá, že by rozpor povolení vývozu zboží se zahraničněpolitickými zájmy České republiky měl spočívat snad v nějakých skutečnostech, které podléhají režimu utajení. Ostatně ministerstvo vnitra ve svém stanovisku ze dne 9. 3. 2023 uvedlo, že z hlediska

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti nebyly do současné doby zjištěny relevantní informace, které by transakcím bránily.

72. Neobstojí ani tvrzené riziko zneužití předmětu vývozu Ruskou federací uvedené ve vyjádření Úřadu pro zahraniční styky informace. V první řadě není vůbec zřejmé, v jakém smyslu by ke zneužití zboží mohlo dojít a v čem by to zneužití mohlo spočívat. Ze správního spisu vyplývá, že žalovaný i Úřadu pro zahraniční styky (stejně jako ostatním osloveným státním orgánům) poskytl žádost žalobkyně včetně všech příloh. Ze žádosti samotné i z jejích příloh poté jednoznačně vyplývá jak povaha zboží, tak jeho deklarovaný účel i důvod vývozu – tím je uložit kmen viru, který je používán při výrobě vakcíny ve Všeruské státní sbírce kmenů mikroorganismů používaných ve veterinární medicíně a chovu zvířat pro budoucí vývoz vakcíny proti erysipelu a klasickému moru prasat s názvem Erypesten, kterou vývozce vyrábí, do Ruské federace (viz příloha 1b žádosti).
73. Přes tyto skutečnosti, které vyplývají ze žádosti a z jejích příloh, výsledné vyjádření Úřadu stroze konstatuje, že existuje riziko zneužití zboží. Z vyjádření nevyplývá, zda Úřad snad zohlednil povahu a vlastnosti zboží, jeho deklarované konečné užití a zda tyto skutečnosti poměřil právě s rizikem zneužití. Nelze tedy posoudit, zda či do jaké míry je riziko zneužití vyváženého zboží alespoň reálné. Také v tomto případě platí již výše uvedené - pokud by skutečnosti o riziku zneužití zboží měly být snad předmětem ochrany jako utajovaná informace podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací, i takové skutečnosti by nutně musely vyplývat z podkladů správního spisu. To však vyplývá ani ze správního spisu a ani ze žalovaného rozhodnutí.
74. Soud poukazuje na to, že zamítnutí povolení vývozu zboží z důvodu daného v § 9 odst. 2 písm. d) zákona č. 594/2004 Sb. /podle názoru soudu zcela v souladu s článkem 15 odst. 1 písm. c) nařízení 833/2014/, nepochybně sleduje zájmy státu. Právě proto ale musí být zřejmé, proč zájmy státu v konkrétním případě převážily nad jinak v zásadě dovoleným vývozem zboží žalobkyně. Žádné takové poměření zájmů žalobkyně a státu však žalované rozhodnutí neobsahuje.
75. I když státní orgány v projednávané věci vyjádřily zjevně nesouhlasná stanoviska, podle názoru soudu z nich ve skutečnosti nevyplývá žádný konkrétní důvod o rozporu povolení vývozu zboží žalobkyně se zahraničněpolitickými zájmy České republiky. Tato vyjádření tedy neposkytují dostatečnou oporu pro rozhodnutí žalovaného. Jelikož žalovaný rozpor se zahraničněpolitickými zájmy České republiky dovedl především z odkazu na stanoviska Ministerstva zahraničních věcí, potažmo Úřadu pro zahraniční styky a informace a ta současně v rozhodnutí nedoplnil žádnou vlastní úvahou o tom, v čem spočívá rozpor vývozu zboží žalobkyně se zahraničněpolitickými zájmy, deficit spojených s nedostatkem úvah uvedených státních orgánů o rozporu vývozu se zájmy České republiky nutně zatěžuje i rozhodnutí žalovaného.
76. To tak postrádá rozhodovací důvody o tom, že vývoz zboží žalobkyně představuje rozpor se zahraničněpolitickými zájmy České republiky a tedy i o tom, že je zde dán důvod pro zamítnutí žádosti žalobkyně o vývozní povolení podle § 9 odst. 2 písm. d) zákona č. 594/2004 Sb. Soudu proto nezbylo, než žalované rozhodnutí zrušit pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
77. Soud se neztotožnil se žalovaným, že by nedostatečná úroveň odůvodnění žalovaného rozhodnutí měla být dána i procesní pasivitou žalobkyně. Ze správního spisu vyplývá, že žalobkyně v průběhu řízení doložila všechny podklady k posouzení žádosti a žalovanému

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

poskytla potřebnou součinnost. Ostatně v návaznosti právě na předloženou žádost žalobkyně a její přílohy žalovaný požádal státní orgány o vyjádření. Žalobkyně se v řízení toliko nevyjádřila k podkladům rozhodnutí, konkrétně ke dvěma negativním poskytnutým vyjádřeními Ministerstva zahraničních věcí a Úřadu pro styky a informace.

78. Vyjádřit se k podkladům rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu, je přitom toliko právem, avšak nikoliv povinností účastníka řízení. Stejně tak nevyčerpání námitek ve správním řízení není na překážku jejich uplatnění v soudním řízení. V souladu s konstantní judikaturou je totiž žalobce oprávněn uvést v žalobě všechny důvody, pro které považuje napadené správní rozhodnutí za nezákonné, čemuž nebrání ani skutečnost, že některé z nich neuplatnil již v odvolacím řízení, ač tak učinit mohl (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2008, čj. 7 Afs 54/2007-62).
79. Povinností žalovaného správního orgánu je naopak dosáhnout takové úrovně zjištění stavu projednávané věci, o které nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu). Pro naplnění této povinnosti musí správní orgán vycházet ze všech údajů a skutečností, které mohou ke správnému zjištění stavu věci přispět. Podklady pro takový postup si správní orgán zásadně opatřuje sám, čemuž neodporuje ani možnost připustit, aby některé podklady opatřil účastník řízení (§ 50 odst. 2 správního řádu). Jednou z podstatných náležitostí správního rozhodnutí je však i to, aby obsahovalo důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí (srov. § 68 odst. 3 správního řádu).
80. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008 – 109 vyložil, že funkcí odůvodnění správního rozhodnutí je zejména doložit správnost a nepochybně i zákonnost postupu správního orgánu, jakož i vydaného rozhodnutí, jehož jedna z nejdůležitějších vlastností je přesvědčivost. Náležité odůvodnění správního rozhodnutí má však vedle výše naznačené funkce i další rozměr, neboť podporuje smysluplný výkon práva na podání opravného prostředku; při neznalosti důvodů či úvah, jimiž se správní orgán při posuzování dané věci řídil, lze totiž právo na podání odvolání, příp. rozkladu - ač není právně popřeno - reálně uplatnit jen stěží.
81. Žalobkyně sice žádné námitky proti negativním vyjádřením neuplatnila. Rozhodnutí žalovaného je však nezávisle na tom nepřezkoumatelné z důvodů, které soud uvedl výše, tj. z něj i z jeho podkladů, které před tím získal žalovaný, nevyplývají konkrétní důvody, pro které má být rozpor povolení k vývozu zboží se zahraničněpolitickými zájmy České republiky podle § 9 odst. 2 písm. d) zákona č. 594/2004 Sb. Takovou vadu žalovaného rozhodnutí, potažmo správního řízení, přitom rozhodně nelze přičítat procesní neaktivitě žalobkyně před vydáním rozhodnutí.

V. Závěr a náklady řízení

82. Podle názoru Městského soudu v Praze ze žalovaného rozhodnutí a ani ze správního spisu nevyplývají žádné konkrétní důvody, pro které má být rozpor povolení k vývozu zboží se zahraničněpolitickými zájmy České republiky podle § 9 odst. 2 písm. d) zákona č. 594/2004 Sb.
83. Žalované rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a soudu jej zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

84. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. je právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, v dalším řízení správní orgán vázán. Žalovaný tedy znovu rozhodne o žalobkynině žádosti o udělení povolení k vývozu zboží do Ruska. Přitom doplní podklady tak, aby bylo zřejmé, zda v případě tohoto vývozu existuje konkrétní a reálný rozpor se zahraničněpolitickými zájmy České republiky.
85. O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož žalobkyně, vzhledem k tomu, že byla ve věci úspěšná, má právo na náhradu účelně vynaložených nákladů v řízení. Tyto náklady jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem z podané žaloby v částce **3 000 Kč** a náklady právního zastoupení JUDr. Jaromírem Saxlem, advokátem. Náklady zastoupení činí náhradu za tři úkony právní služby poskytnuté do 31. 12. 2024 (příprava a převzetí věci, sepsání žaloby a vyjádření ve věci dne 3. 9. 2023), přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby činila dle advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 12. 2024, tj. v době poskytnutí služby, **3 100 Kč** [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a, d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.], a paušální částky **300 Kč** (§ 13 odst. 4 vyhlášky advokátního tarifu).
86. Náklady zastoupení činí rovněž náhrada za jeden úkon právní služby poskytnuté od 1. 1. 2025 (vyjádření ve věci dne 17. 4. 2025), přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby činí dle advokátního tarifu ve znění účinném od 1. 1. 2025, tj. v době poskytnutí služby, **4 620 Kč** [§ 7, § 9 odst. 5 a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.], a paušální částky **450 Kč** (§ 13 odst. 4 vyhlášky advokátního tarifu).
87. Celková výše nákladů zastoupení tedy činí 15.270 Kč (3 x 3400 + 1 x 5070 Kč). Dále soud přiznal zástupci žalobkyně právo na zaplacení daně z přidané hodnoty v částce **3.207 Kč** (21 % z částky 15.270 Kč), když zástupce žalobkyně soudu doložil, že je plátcem této daně. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši **21.477 Kč** a to ve stanovené lhůtě k rukám jejího zástupce JUDr. Jaromíra Saxla, advokáta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30. dubna 2025

JUDr. Jaromír Klepš v.r.
předseda senátu